

Az udmurtok a hétszázhetvenhétezer dal és a hétszázhetvenhétezer (többségében geometrikus) minta népének nevezik magukat. Hallgasd a dalokat, és nézd a mintákat – ebben él ma az udmurt lélek. Az, amelyről az utóbbi négy évszázad magas homlokú szakértői azt állították, hogy a perspektívája igen rövid... Ám láthatólag nincs állandóbb, mint az ideiglenes. És ez a nép él.

Bizonyára azért teremtetik minden ember és nép, hogy előadja hatyúdalának egy akkordját. De hogyan kell hatyúdalt komponálni, ha a hatyúkat már kiirtották az udmurt földön? Türelemre van tehát szükség, hogy kivárjuk, míg újra visszatérnek... Új hatyúk... Ha nem idén tavasszal, akkor jövőre, de a hatyúk okvetlenül visszatérnek... Az nem lehet, hogy nem jönnek vissza, hiszen várják őket... A türelmes ember so-

káig él. A nyikorgó fa sokáig áll. Ám nyikorgása csak egyetlen hang a majdani hatyúdal udmurt sokszólamúságában...

Az udmurt hegedű, a kubiz fogadja és búcsúztatja a legkülönbözőbb madarakat, de a hatyúkat egyelőre nem. Csak a hatyúk – a szent madarak – képesek átvinni az udmurt lelkét az asztrálba. A lélek vár... Egyelőre élni kell, az ősök meghagyása szerint, akik elmentek lefelé a folyón. De nekünk sem sürgős. A háború az háború, de vetni akkor is kell...

„Mi vetünk, csak vetünk, aratni ideérnek mások” – írta Kuzebaj Gerd. Kik azok a mások, akik majd ezeket a másokat váltják föl?

Vándor Anna fordítása

Költészet és anyaföld

(esszé)

... ház és ének
 ... eszme és papír
 ... asszonyi öl és szerelem
 ... toll és versek
 ... fa és hajlék
 ... tűz és fájdalom
 ... könyv és gondolatok
 ... vonat és könnyek
 ... repülőgép és szivárvány
 ... anya és gyermek
 ... január és vodka
 ... ősz és mélabú
 ... kenyér és meleg
 ... berkenye és vér
 ... haza és szomorúság
 ... tajga és udmurt
 ... part és folyó
 ... Názáret és Krisztus
 ... a Balti-tenger és a Káma
 ... női mellbimbó és nosztalgia

... Madonna és fejőnő
 Ez – Én vagyok és Te
 Költészet és Anyaföld –
 mint a Nap és a Hold
 mint két kéz és két szem
 két mellbimbó és két fül.
 De a szívben – az egyetlenben –
 minden megfér
 mint az oszthatatlan lélekben
 az atom ...
 Gyökér-talpammal
 szívom magamba
 a Földből
 a Költészetet
 Hajkoronám alatt
 fogadd be a gyönyört,
 megfoghatatlan
 paradicsommadár...

Nagy Katalin fordítása

Ar-Szergi, Vjacseszlav (1962) Izsevszkben élő udmurt költő, író, műfordító. Novaja Kozmankában született, elvégezte az Udmurt Állami Egyetemet és a moszkvai Gorkij Irodalmi Főiskolát. Udmurtul és oroszul ír. Ő írta az első udmurt történelmi film, a Budapesten is bemutatott *Alangaszar árnya* forgatókönyvét. Fontosabb művei: *Vecsernije golosza* (1986), *Dusepszi* (1992), *Tajaz jardurin* (1997), *Szkvoz ocsisajucsij ogony* (1998), *Dubrava na Lune* (2007). Művei

közül többet lefordítottak svédre és magyarra. Kozmács István fordításában jelent meg *Lepkelelkek* című kötete (Szombathely, 2005). 2007 ősze óta a *Druzbsza Narodov* című orosz nyelvű szépirodalmi folyóirat szerkesztőbizottságának tagja, amely az oroszországi nem-orosz írók legnagyobb hagyományú fóruma. Az itt közölt publicisztikai írás is itt jelent meg (*Druzbsza Narodov* 2007/10.). A versesszé pedig a *Dubrava na Lune* című kötetben.